

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED KRZYWDZENIEM
Procedury postępowania w przypadku krzywdzenia dzieci opracowane dla Szkoły
Podstawowej im. Jana Brzechwy w Różewie

PREAMBUŁA

Dobro i bezpieczeństwo małoletnich w Szkole Podstawowe im. Jana Brzechwy w Różewie są priorytetem wszelkich działań podejmowanych przez pracowników na rzecz małoletnich. Pracownik szkoły traktuje każdego ucznia z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Realizując zadania szkoły, działa w ramach obowiązującego prawa, obowiązujących w niej przepisów wewnętrznych oraz w ramach posiadanych kompetencji. Niedopuszczalne jest, by pracownik szkoły stosował wobec małoletniego jakiegokolwiek formy przemocy.

Niniejszy system ochrony małoletnich przed krzywdzeniem określa procedury interwencji, działania profilaktyczne, edukacyjne, zasady zapobiegania krzywdzeniu uczniów, a w sytuacji gdy do krzywdzenia doszło – określa zasady zmniejszenia rozmiaru jego skutków poprzez prawidłową i efektywną pomoc uczniowi oraz wskazuje odpowiedzialność osób zatrudnionych w szkole za bezpieczeństwo małoletnich do niej uczęszczających. Celem polityki „Standardów ochrony małoletnich” przed krzywdzeniem jest zapewnienie uczniom szkoły sprzyjających warunków do nauki oraz rozwoju w atmosferze życzliwości, szacunku, akceptacji i bezpieczeństwa. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika szkoły, rówieśników i innej osoby dorosłej z otoczenia dziecka jakiegokolwiek formy przemocy.

Niniejsze „Standardy ochrony małoletnich” przed krzywdzeniem zostały opublikowane na stronie internetowej szkoły www.sprozewo.edupage.org. Są promowane wśród całego personelu, rodziców i małoletnich uczęszczających do szkoły. Poszczególne grupy małoletnich są aktywnie zapoznawane z poniższymi standardami poprzez prowadzone działania edukacyjne i informacyjne.

Ustawa z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 535). Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Poz. 1606) USTAWA z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 i 1606)

Rozdział I

Słowniczek termonów

Krzywdzenie dziecka to każde zamierzone lub niezamierzone działanie osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka.

(definicja Światowej Organizacji Zdrowia, WHO).

Obowiązkiem osoby, która dowiaduje się, że dziecko jest krzywdzone jest zatrzymanie krzywdzenia.

Interwencja prawna w sytuacji krzywdzenia dziecka rozumiana jest jako powiadomienie odpowiednich instytucji: policji, prokuratury, sądu rodzinnego i nieletnich o przestępstwie lub zagrożeniu dobra dziecka, w celu podjęcia przez te instytucje działań w ramach swoich obowiązków służbowych. Działania te zapobiegają krzywdzeniu dziecka, spowodują wyciągnięcie odpowiedzialności w stosunku do sprawcy i wesprą dziecko i rodzinę w sytuacji kryzysu. Rolę i zadania nauczycieli oraz szkolnych specjalistów w zakresie udzielania pomocy dziecku określa *Ustawa o systemie oświaty, Ustawa Karta Nauczyciela, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, Ustawa z dnia 9 marca 2023r o zmianie Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jak też Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach*. Odpowiedzialność nauczycieli, wychowawców, innych pracowników pedagogicznych oraz pracowników niebędących nauczycielami za pomoc dzieciom krzywdzonym wynika również z innych przepisów prawa, m.in. *Kodeksu postępowania karnego – art. 304, Kodeksu karnego – art.162, Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, art. 12, Kodeksu postępowania cywilnego –art. 572, Konwencji o Prawach Dziecka*.

Zgodnie z Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 10 czerwca 2010 r. oraz z dnia 9 marca 2023r. przemoc w rodzinie należy rozumieć jako:

“jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej; (członków rodziny; przez określenie członek rodziny należy rozumieć osobę najbliższą w rozumieniu art. 115*

§ 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz.553, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Wyróżnia się 4 podstawowe formy krzywdzenia:

1. Przemoc fizyczna

Przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko lub ze strony osoby, której dziecko ufa bądź która ma nad nim władzę. Nieprzypadkowe zranienie polegające na przykład na: popychaniu, szarpaniu, policzkowaniu, szczypaniu, kopaniu, duszeniu, biciu otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewaniu wrzątkiem lub substancjami żrącym, użyciu broni, ostrych narzędzi. Może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.

Zauważalne symptomy przemocy fizycznej:

- ślady palców i przedmiotów na ciele dziecka;
- okrągłe punktowe poparzenia;
- opuchlizna, złamania, zwichnięcia;
- skarpetkowe odparzenia;
- siniaki w nietypowych miejscach ciała dziecka, np. okularowe w okolicy oczu.

Pośrednio obserwowane zachowania dziecka:

- lęk przed rozebraniem się;
- lęk przed dotykiem drugiej osoby;
- strój nieadekwatny do pory roku i pogody (długie rękawy, kiedy jest ciepło);
- nadmierna apatia lub agresja;
- noszenie ciemnych okularów, także przy braku słońca.

2. Przemoc psychiczna

Chroniczna, нефizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a osobą dorosłą, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania.

Formy przemocy psychicznej:

- niedostępność emocjonalna;

- zaniechanie emocjonalne;
- relacja z dzieckiem oparta na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu;
- nieodpowiedzialne rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem;
- niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy osobą dorosłą a dzieckiem.

Objawy przemocy psychicznej:

- zaburzenia mowy (wynikające z napięcia nerwowego);
- psychosomatyczne (ból jelitowo– żołądkowy, ból i zawroty głowy);
- moczenie i zanieczyszczanie się;
- bóle mięśni, nadmierna potliwość, zaburzenia snu;
- brak poczucia pewności siebie, niska samoocena, wycofanie;
- depresja, fobie, lęki;
- zachowanie destrukcyjne;
- kłopoty z kontrolą emocji;
- poczucie krzywdy i winy, nieufność do innych;
- problemy szkolne, zachowania agresywne w stosunku do innych osób.

3. Wykorzystanie seksualne

Włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest odpowiednio dojrzałe rozwojowo i nie może się zgodzić w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi, społecznymi. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność (np. prezentowanie treści o tematyce pornograficznej, robienie zdjęć lub filmów z udziałem dziecka bez odzieży, komentowanie dziecka w sposób erotyczny, proponowanie relacji intymnych, dotykane w miejscach intymnych, zmuszanie do oglądania nagości i/lub dotykania przez dziecko, ocieranie, kontakty oralne) wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności i władzy.

Konsekwencje przemocy seksualnej:

Somatyczne:

- infekcje dróg moczowo - płciowych bez podłoża organicznego;

- urazy zewnętrznych narządów płciowych: zaczerwienienia, otarcia naskórka, bolesność;
- urazy około odbytowe i pochwy;
- ból przy oddawaniu moczu czy kału, np. krwawe stolce, krwawienie z narządów rodnych;
- upławy;
- infekcje jamy ustnej;
- urazy ciała związane ze stosowaną przemocą fizyczną;
- infekcje przenoszone drogą płciową (np. weneryczne, grzybicze, HIV);
- niezrozumiałe pojawienie się dolegliwości somatycznych, np. bólów brzucha, głowy, wymiotów, nudności, nietrzymanie kału i moczu;
- spadek apetytu;
- trudności związane z siedzeniem lub chodzeniem;
- przerwanie błony dziewiczej;
- ciąża.

Poznawcze, emocjonalne, behawioralne:

- zbyt duża erotyzacja dziecka, znajomość zachowań seksualnych charakterystycznych dla osób dorosłych;
- prowokacyjne zachowania seksualne zarówno w stosunku do dorosłych, jak i rówieśników,
- zachowania masturbacyjne;
- erotyczne rysunki lub zabawy dziecka;
- zaburzenia snu, lęki nocne, koszmary nocne;
- zaburzenia przyjmowania pokarmu;
- u małych dzieci zachowania o charakterze regresywnym, takie jak moczenie się, ssanie palca, kiwanie;
- izolowanie się, zamykanie się w sobie;
- lęki, strach, fobie, nerwice, depresje, przygnębienie, smutek;
- lęki związane z daną płcią, np. wobec rodzica danej płci;
- zachowania agresywne i (lub) autodestrukcyjne (próby samookaleczenia, samobójcze, samobójstwa);
- nadpobudliwość ruchowa;
- poczucie winy, krzywdy.

4. Zaniedbywanie

Chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

Objawy zaniedbania:

- częsta absencja w szkole lub przedszkolu;
- wagarowanie;
- brak przyborów szkolnych;
- ubiór nieadekwatny do pory roku;
- niedożywienie;
- zaniedbanie pod względem higienicznym i zdrowotnym (brudna skóra, rażąco małych rozmiarów odzież, przewlekłe nieleczone choroby, nie zażywanie niezbędnych leków, koniecznych badań, zaburzony rozwój fizyczny);
- pozostawianie na dworze bez opieki w godzinach wieczornych i nocnych (zwłaszcza młodsze dzieci);
- niedbanie o higienę snu i odpoczynku;
- apatia, bierność.

Rozdział II

Personel

Niniejszy dokument reguluje zasady postępowania pracowników Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Różewie (zwanych dalej pracownikami szkoły) w przypadku zapobiegania działaniom krzywdzących dziecko.

1. W procesie rekrutacyjnym na stanowisko pracownika szkoły niezbędne jest dostarczenie dokumentów o niekaralności, o niestosowaniu przemocy seksualnej. Osoba taka przekłada pracodawcy informację z Krajowego Rejestru Karnego, osoby podpisują również zgodę dot. „Standardów ochrony dzieci”. Nie jest wymagane składanie w/w dokumentów przez:

a) rodzica/opiekuna, znanego rodzicom/opiekunom innych uczniów/dzieci, który pełni funkcję związaną z opieką (np. podczas wyjazdów, wycieczek szkolnych), wystarczy akceptacja pozostałych rodziców/opiekunów,

b) osobę nie będącą pracownikiem szkoły, prowadzącą warsztaty, prelekcje, pogadanki itp. z uczniami, wymienione zajęcia muszą odbywać się w obecności nauczyciela.

2. Dyrektor i pracownicy dbają o bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i przedszkolu, uważają na sytuacje związane z zagrożeniem zdrowia i życia, sprawdzają samopoczucie dziecka.

3. Dyrektor i pracownicy nieustannie poszerzają swoją wiedzę i doskonałą umiejętności pomocowe dotyczące pracy z dziećmi. Prezentują profesjonalne podejście do pracy zespołowej, tworzącej całościowe spojrzenie na człowieka (uwzględnianie umiejętności rozwojowych dzieci).

4. Nauczyciele organizują zajęcia zapewniające dzieciom wszechstronny rozwój, zadania i działania dostosowane są do potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci.

5. Pracownicy towarzyszą dzieciom w sytuacjach trudnych, wspierają w poszukiwaniu rozwiązań.

6. Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażania emocji w sposób nie krzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad życzliwych, opartych na szacunku w interakcjach.

7. Uczniowie/dzieci zostaną zapoznane z zasadami regulującymi funkcjonowanie grupy uwzględniającymi prawa dziecka.

8. Pozytywne zachowania dzieci wzmocniane są poprzez nagradzanie: słowne, indywidualne systemy motywacyjne.

9. W każdej sytuacji dziecko jest informowane o konsekwencji zachowania i możliwych działaniach naprawczych.

10. Niedopuszczalne są zachowania z obszarów przemocowych: cielesne (szarpanie, bicie, popychanie), słowne (wyzywanie, wyśmiewanie), zmuszanie, negowanie uczuć.

11. Bezpośredni kontakt z dzieckiem oparty jest na poszanowaniu intymności dziecka. W szczególnych uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest użycie siły przez pracownika szkoły w celu przerwania zachowań ucznia, które zagrażają życiu i zdrowiu jego samego lub innych uczniów. Jednocześnie szkoła dba o nietykalność cielesną uczniów.

12. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek zagrożeń bezpieczeństwa, każdy pracownik jest zobowiązany, w miarę możliwości, im przeciwdziałać oraz natychmiast powiadomić o nich dyrektora placówki bądź specjalistę (np. pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego, psychologa). Specjalista we współpracy ze zgłaszającym pracownikiem wypełnia kartę interwencyjną (**załącznik nr 1**).

13. Dyrektor szkoły prowadzi okresowe ewaluacje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci (obserwacje, hospitacje).

14. Zasady bezpiecznej relacji dorosły-dziecko

Pracownicy szkoły w codziennych kontaktach z dziećmi kierują się szacunkiem, akceptacją i życzliwością rozumianymi jako:

- osoba dorosła uwzględnia indywidualne potrzeby dziecka;
- osoba dorosła zwraca się do dziecka językiem zrozumiałym i empatycznym;
- osoba dorosła nie wyraża krytycznych, ośmieszających opinii, uwag i sądów wobec dziecka oraz jego zachowań, jest uważna na konteksty sytuacyjne i nie rozmawia z innymi pracownikami o uczniach/dzieciach szkoły/przedszkola przy innych dzieciach;
- osoba dorosła w żaden sposób nie dyskryminuje ucznia/dziecka;
- osoba dorosła nie przekazuje informacji na temat funkcjonowania ucznia/dziecka i jego zachowań jego rodzicom w obecności ucznia/dziecka lub innych rodziców;
- osoba dorosła nie wykorzystuje przewagi fizycznej wobec ucznia/dziecka (nie bije, nie szarpie, nie stosuje siły fizycznej);
- osoba dorosła nie wykorzystuje przewagi statutowej, swojej rangi nauczyciela i nie nadużywa możliwości karania ucznia/dziecka ocenami niedostatecznymi, uwagami z zachowania, nie szantażuje dziecka możliwością wpisania negatywnej oceny, uwagi;
- osoba dorosła dostosowuje wymagania edukacyjne do aktualnych możliwości dziecka i wspiera go w samodzielnej realizacji;
- osoba dorosła nie publikuje wizerunku dziecka na swoich mediach społecznościowych;
- osoba dorosła bezwzględnie chroni dane osobowe dziecka, w tym przede wszystkim nie ujawnia jego diagnozy, nie rozmawia z innymi rodzicami na temat sytuacji rodzinnej, materialnej, czy zdrowotnej ucznia/dziecka lub członków jego rodziny;
- osoba dorosła nie przekazuje bez zgody rodziców/prawnych opiekunów dziecka, informacji na temat: adopcji, przysposobienia, stwierdzonej niepełnosprawności dziecka;

- osoba dorosła zaprasza dziecko do życzliwego kontaktu opierającego się na obustronnym poszanowaniu granic osobistych, budując profesjonalną relację zgodną z obyczajowością (inne zachowania opiekuńcze wynikające ze statutu rodzica, inne od niespokrewnionej osoby dorosłej pełniącej funkcję wychowawczą).

Rozdział III

ZASADY REAGOWANIA W SYTUACJI, GDY DZIECKO JEST KRZYWDZONE, DYSKRYMINOWANE NA TERENIE SZKOŁY PRZEZ PRACOWNIKA LUB INNĄ OSOBĘ DOROSŁĄ I RÓWIEŚNIKA

W przypadku doświadczenia jednorazowo przemocy fizycznej (np. klaps, popychanie, szarpanie) lub przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) gdy sprawcą jest pracownik szkoły

1. W przypadku podjęcia przez pracownika szkoły podejrzenia, że uczeń jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek przekazania uzyskanej informacji (do wyboru) dyrektorowi szkoły / wychowawcy / pedagogowi / psychologowi i sporządzenia notatki służbowej.
2. Dyrektor szkoły / pedagog / psycholog (do wyboru) wzywa opiekunów ucznia, którego krzywdzenie podejrzewa i informuje ich o podejrzeniu.
3. Wyznaczona przez dyrektora szkoły osoba (np. pedagog/psycholog) sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia na podstawie rozmów z małoletnim, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz opracowuje plan pomocy małoletniemu, który zawiera:
 - a) podjęte przez szkołę działania w celu zapewnienia uczniowi bezpieczeństwa,
 - b) zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji (jeśli jest taka potrzeba),
 - c) wsparcia, jakie zaoferuje uczniowi szkoła,
 - d) skierowania ucznia do specjalistycznej placówki pomocy (jeśli jest taka potrzeba).
4. Zakończyć współpracę/rozwiązać umowę z osobą krzywdzącą ucznia/dziecko.

W przypadku doświadczenia przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie, gdy sprawcą jest pracownik szkoły

1. Dyrektor szkoły powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść: pedagog /psycholog, wychowawca, dyrektor szkoły, inni pracownicy mający wiedzę na temat skutków krzywdzenia ucznia/dziecka lub o krzywdzonym uczniu/dziecku.
2. Zadbać o bezpieczeństwo ucznia/dziecka i odseparować od osoby podejrzanej o krzywdzenie.
3. Powiadomić Policję(nr tel.112 lub 997).
4. Powiadomić rodziców/opiekunów ucznia/dziecka.

5. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy małoletniemu, na podstawie opisu sporządzonego przez pedagoga/psychologa szkolnego oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.

W przypadku doświadczania innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze), gdy sprawcą jest pracownik szkoły

1. Zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie.
2. Przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą, a w przypadku braku poprawy zakończyć współpracę.
3. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy małoletniemu, na podstawie opisu sporządzonego przez pedagoga/psychologa szkolnego oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.

W przypadku doświadczania przemocy fizycznej lub psychicznej stosowanej przez osobę dorosłą nie będącą pracownikiem szkoły

1. Zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie.
2. Przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą.
3. W przypadku braku poprawy, eskalacji niewłaściwych zachowań wobec ucznia/dziecka, powiadomić Policję.
4. Pedagog/psycholog monitoruje sytuację ucznia/dziecka, wspiera.

W przypadku doświadczania przemocy fizycznej, psychicznej stosowanej przez innego ucznia/dziecko

1. Zadbać o bezpieczeństwo ucznia/dziecka i odseparować od sprawcy przemocy.
2. Przeprowadzić rozmowę wyjaśniającą z ofiarą i sprawcą przemocy, wyciągnąć konsekwencje wobec sprawcy (np. uwaga).
3. Poinformować rodziców sprawcy i ofiary o zdarzeniu i dalszych konsekwencjach.
4. W przypadku braku poprawy lub powtarzającej się przemocy wezwać rodziców sprawcy i ofiary do szkoły.
5. Zespół interwencyjny opracowuje plan pomocy małoletniemu, który zawiera:
 - a) podjęte przez szkołę działania w celu zapewnienia uczniowi bezpieczeństwa,
 - b) zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji (jeśli jest taka potrzeba),
 - c) wsparcie, jakie zaoferuje uczniowi szkoła,
 - d) skierowanie ucznia do specjalistycznej placówki pomocy (jeśli jest taka potrzeba).

W przypadku doświadczania cyberprzemocy stosowanej przez innego ucznia/dziecko

1. Każdy pracownik szkoły w sytuacji ujawnienia cyberprzemocy zobligowany jest poinformować o sprawie dyrektora lub specjalistów szkolnych.
2. Specjalista ustala okoliczności i sprawców zdarzenia (np. ustala obecność świadków, rodzaj rozsyłanego materiału).
3. Specjalista podejmuje działania do zabezpieczenia dowodów.
4. Specjalista przeprowadza rozmowę ze sprawcą w celu zobowiązania go do zaprzestania nagannego zachowania i usunięcia zdjęć lub filmów z Internetu.
5. Dyrektor, specjalista lub wychowawca informuje rodziców o wszczętym postępowaniu i konsekwencjach wobec dziecka.
6. Zespół interwencyjny opracowuje plan pomocy małoletniemu, który zawiera:
 - a) podjęte przez szkołę działania w celu zapewnienia uczniowi bezpieczeństwa,
 - b) zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji (jeśli jest taka potrzeba),
 - c) wsparcie, jakie zaoferuje uczniowi szkoła.

Gdy nie można wskazać sprawcy cyberprzemocy, dyrektor wyznacza osobę, która doprowadza do usunięcia kompromitujących materiałów.

Kontakty z małoletnim poza godzinami pracy

1. Obowiązuje zasada, że kontakt z uczniami uczęszczającymi do szkoły powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.
2. Pracownikowi zabrania się zapraszania małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, spotkania się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z uczniami poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
3. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z uczniami i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-dziennik, telefon służbowy).
4. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z uczniami poza godzinami pracy, pracownik zobowiązany jest poinformować o tym dyrektora szkoły, a rodzice/opiekunowie uczniów muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
5. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli uczniowie i rodzice/opiekunowie uczniów są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych uczniów, ich rodziców oraz opiekunów.

Bezpieczeństwo online

1. Pracownik powinien być świadomy cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania swojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, a także własnych działań w Internecie. Dotyczy to „lajkowania” określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których można spotkać małoletnich, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzysta. Jeśli profil pracownika jest publicznie dostępny, to również uczniowie i ich rodzice/opiekunowie mają wgląd w cyfrową aktywność pracownika.
2. Pracownik zobowiązany jest wyłączać lub wyciszać osobiste urządzenia elektroniczne w trakcie lekcji oraz wyłączyć na terenie szkoły funkcjonalność Bluetooth.
3. Pracownikowi zabrania się nawiązywania kontaktów z małoletnimi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.

ZASADY REAGOWANIA W SYTUACJI, GDY DZIECKO JEST KRZYWDZONE, DYSKRYMINOWANE PRZEZ RODZICÓW/OPIEKUNÓW LUB INNĄ OSOBĘ DOROSŁĄ Z OTOCZENIA

W przypadku doświadczania jednorazowej przemocy fizycznej (np. klapsa, popychania, szarpania) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

1. Zadbać o bezpieczeństwo dziecka.
2. Dyrektor szkoły / pedagog / psycholog wzywa rodziców/opiekunów ucznia, podejrzanych o krzywdzenie.
3. Powiadomić rodziców/opiekunów o możliwości wsparcia psychologicznego.
4. W przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna lub powtarzającej się przemocy, powiadomić ośrodek pomocy społecznej (wszcząć procedurę Niebieskiej Karty).
5. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy małoletniemu, na podstawie opisu sporządzonego przez pedagoga/psychologa szkolnego oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.

**W przypadku podejrzenia doświadczania przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu,
wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie**

1. W przypadku podjęcia przez pracownika szkoły podejrzenia, że uczeń jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi szkoły / wychowawcy / pedagogowi / psychologowi.
2. Zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować od osoby podejrzanej o krzywdzenie.

3. Zespół interwencyjny wzywa rodziców/opiekunów ucznia na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się notatkę.
4. Powiadomić Policję (nr tel.112 lub 997).
5. Zespół interwencyjny opracowuje plan pomocy małoletniemu, który zawiera:
 - a) podjęte przez szkołę działania w celu zapewnienia uczniowi bezpieczeństwa,
 - b) zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji (jeśli jest taka potrzeba),
 - c) wsparcia, jakie zaoferuje uczniowi szkoła,
 - d) skierowania ucznia do specjalistycznej placówki pomocy (jeśli jest taka potrzeba).

W przypadku doświadczania przez ucznia/dziecko zaniedbań lub rodzic/opiekun dziecka jest niewydolny wychowawczo

1. W przypadku podjęcia przez pracownika szkoły podejrzenia, że uczeń jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi szkoły / wychowawcy / pedagogowi / psychologowi.
2. Dyrektor szkoły / pedagog / psycholog wzywa opiekunów ucznia na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować wsparcie psychologiczne lub/i pomoc ośrodka pomocy.
3. W przypadku braku współpracy rodziców/opiekunów powiadamia się odpowiednie instytucje: ośrodek pomocy społecznej, sąd rodzinny (wszcząć procedurę Niebieskiej Karty);

Rozdział IV

Zasady ochrony wizerunku ucznia i danych osobowych małoletnich

1. We wszystkich działaniach szkoły kierujemy się odpowiedzialnością i rozważą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków uczniów.
2. Dane osobowe uczniów/dzieci będą gromadzone i wykorzystywane przez szkołę w sposób związany z działalnością dydaktyczno-wychowawczą -opiekuńczą oraz promocyjną Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Różewie.
3. Dotyczy to rejestrowania i przetwarzania wizerunku ucznia/dziecka podczas zajęć, wyjść, wycieczek i uroczystości organizowanych przez szkołę oraz Gminę Wałcz i wykorzystywanie, udostępnianie tego wizerunku nieodpłatnie, wielokrotnie i bezterminowo poprzez umieszczanie zdjęć i filmów na stronie internetowej szkoły, blogach klasowych i

funpage-u na Facebooku Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Różewie i Gminy Wałcz, w prasie lokalnej i innych publikatorach.

4. Dane osobowe będą przetwarzane do czasu funkcjonowania placówki.
5. Dane osobowe nie będą udostępniane podmiotom innym niż upoważnione na podstawie stosownych przepisów prawa.
6. Rodzicowi/opiekunowi prawnemu przysługuje prawo dostępu do podanych przez niego danych osobowych ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania lub cofnięcia zgody oraz do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania i przenoszenia danych.
7. Przekazanie danych osobowych jest dobrowolne, ale brak ich przekazania uniemożliwia wzięcia udziału dziecka w konkursie, wycieczce i przedstawieniu szkolnym itp.

Rozdział V

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych w szkole

1. Infrastruktura sieciowa szkoły umożliwia dostęp do Internetu, zarówno personelowi, jak i uczniom, w czasie zajęć.
2. Sieć jest monitorowana tak, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. Rozwiązania organizacyjne na poziomie szkoły bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
4. Osobą odpowiedzialną za bezpieczeństwo w sieci w szkole jest **administrator sieci** i systemów informatycznych.
5. Do obowiązków tej osoby należy:
 - a) zabezpieczenie sieci internetowej szkoły przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację, kontrolę działania i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania;
 - b) aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb;
 - c) cykliczne sprawdzanie, czy na komputerach z dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści administrator lub wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o małoletnim, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, ustalenia przekazuje dyrektorowi szkoły, który podejmuje decyzję, co do dalszych działań.
6. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika ma on obowiązek informowania uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Nauczyciele i specjaliści szkoły czuwają nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez uczniów podczas zajęć.
7. W miarę możliwości przeprowadza się z uczniami cykliczne warsztaty dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.

Rozdział VI

Monitoring stosowania „Standardów ochrony małoletnich” w szkole

1. Dyrektor szkoły wyznacza **pedagoga szkolnego** na osobę odpowiedzialną za realizację i propagowanie „Standardów ochrony małoletnich” w placówce.
2. Osoba, o której mowa w punkcie 1, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia Standardów, prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w Standardach.
3. Osoba odpowiedzialna za realizację i propagowanie Standardów przeprowadza wśród pracowników szkoły, raz w roku szkolnym, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Wzór ankiety stanowi **załącznik nr 2** do niniejszych Standardów. W ankiecie pracownicy mogą proponować zmiany oraz wskazywać naruszenia Standardów.
4. Na podstawie przeprowadzonej ankiety osoba odpowiedzialna za realizację i propagowanie „Standardów ochrony małoletnich” sporządza raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi szkoły.
5. Dyrektor szkoły na podstawie otrzymanego raportu, w miarę potrzeb, wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza je pracownikom, uczniom i ich rodzicom/opiekunom.

Rozdział VII Przepisy końcowe

1. Niniejsze Standardy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników szkoły, uczniów i ich rodziców/opiekunów, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej szkoły oraz zapoznanie w formie pogadanki w wersji skróconej – przeznaczonej dla małoletnich.

Wzór – karta interwencji

Imię i nazwisko ucznia			
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)			
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia			
Opis działań podjętych przez pedagoga/pedagoga specjalnego/psychologa	Data:	Działanie:	
Spotkania z rodzicami/opiekunami ucznia	Data:	Opis spotkania:	
Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	wniosek o wgląd w sytuację ucznia/rodziny	inny rodzaj interwencji (jaki?):
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji			
Wyniki interwencji – działania organów wymiaru sprawiedliwości (jeśli placówka uzyskała informacje o wynikach działania placówki lub działania rodziców)	Data:	Działanie:	

Wzór – ankieta monitorująca poziom realizacji „Standardów ochrony małoletnich” przed krzywdzeniem

Czy znasz „Standardy ochrony małoletnich” przed krzywdzeniem obowiązujące w szkole, w której pracujesz?	
Czy znasz treść dokumentu „Standardy ochrony małoletnich” obowiązujące w szkole?	
Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia uczniów?	
Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia małoletnich?	
Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w „Standardach ochrony małoletnich” przed krzywdzeniem przez innego pracownika?	
Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone?	
Czy podjąłeś/-aś jakieś działania? Jeśli tak, to jakie?	
Jeśli nie – dlaczego?	
Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące „Standardów ochrony małoletnich” przed krzywdzeniem obowiązujących w szkole? (odpowieź opisowa)	

Oświadczenie pracownika o zapoznaniu się z Standardami Ochrony Małoletnich

.....
(imię i nazwisko)

....., dnia

.....
(stanowisko)

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisana/y oświadczam, że zapoznałem/łam się z Standardami Ochrony Małoletnich w Szkole Podstawowej im. Jana Brzechwy w Różewie i przyjmuję je do realizacji.

.....
(czytelny podpis)